

Fullmäktige 15.11.2021 § 162

§ 162

Motion om att stärka och utveckla samarbetet mellan staden och organisationer

Beredning och upplysningar:
 Ticklén Marion
 Koskela Katja
 Savilahti Hanna
 Ahonen Sanna
 Wilen Leena
 Kiviniitty Sirkku
 Pennanen Helena
 Rysti Maria
 fornamn.efternamn@esbo.fi
 Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Johanna Värmäläs m.fl. motion 21.6.2021 om att stärka och utveckla samarbetet mellan staden och organisationer och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Värmälä lämnade understödd av Nieminen följande förslag till hemställan:

Fullmäktige hemställer att man i samband med stärkandet av organisationssamarbetets planmässighet ska beakta välfärdsområdets, stadens och organisationernas samarbete och utreda hur samarbetet kan göras fungerande och planmässigt efter att verksamheten inom Västra Nylands välfärdsområde inletts.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Ordföranden frågade om Värmäläs förslag till hemställan kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
 Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Fullmäktige hemställer att man i samband med stärkandet av organisationssamarbetets planmässighet ska beakta välfärdsområdets, stadens och organisationernas samarbete och utreda hur samarbetet kan göras fungerande och planmässigt efter att verksamheten inom Västra Nylands välfärdsområde inletts.

Redogörelse

Motion

Johanna Värmälä och 13 andra ledamöter lämnade 21.6.2021 en motion om samarbetet mellan staden och organisationer. Ledamöterna föreslår att Esbo utarbetar en strategisk plan för hela staden för att stärka och utveckla samarbetet mellan staden och organisationer.

Svar

Berättelsen om Esbo skapar en strategisk grund för samarbetet mellan staden och organisationer. Konceptet "ett Esbo för alla" styr staden att bedriva ett nära samarbete med organisationer och andra aktörer i staden. Organisationerna och föreningarna är viktiga samarbetspartner för Esbo stad. Samarbetet med organisationerna är viktigt för staden och dess invånare. I Esbo stads modell för delaktighet har arbetet i organisationer identifierats som verksamhet som stöder och ökar delaktigheten.

Inom stadens olika sektorer strävar man efter att möjliggöra organisationernas verksamhet med hjälp av understöd. Staden vill också stöda organisationerna i deras värdefulla frivilligarbete och i att hitta nya samarbetspartner. Partnerskapsforumet är en modell som staden skapat för att stöda samarbetet mellan staden och organisationer. I partnerskapsforumet, som grundades 2019, söks och delas lösningar för att främja invånarnas välfärd genom samarbete mellan organisationer samt mellan staden och organisationer.

Organisationerna har en central roll i arbetet som främjar välfärd och hälsa och i det förebyggande arbetet också efter social- och hälsovårdsreformen. Fastställandet av stadens och välfärdsområdets uppgifter och ansvar när det gäller att stöda och finansiera arbetet i organisationer kräver noggrann planering.

Organisationssamarbete i stadens olika tjänster

Resultatenheten för kultur utvecklar invånar- och kulturverksamheten i Esbo tillsammans med de stadsdelsföreningar och konst- och kulturföreningar som får årligt understöd av kulturnämnden. Samarbetet omfattar regelbundna möten och utbildningar. Dessutom har de aktiva medlemmarna i föreningarna påverkat bland annat utvecklingen av webbtjänsten för ansökning av understöd och uppdateringen av det strategiska programmet KulturEsbo 2030.

Resultatenheten för idrott utvecklar motions- och idrottsverksamheten i Esbo tillsammans med de föreningar som får understöd av idrottsnämnden. Samarbetet omfattar regelbundna evenemang och utbildningar. Dessutom har de aktiva medlemmarna i föreningarna deltagit i att utveckla tjänsterna. Motions- och idrottsföreningarna i Esbo utgör kärnan i verksamheten vid resultatenheten för idrott. Idrottsföreningarna har också utsett en intressebevakningsgrupp som representerar alla föreningar och aktivt främjar frågor kring idrott och motion. Espoo liikkuu är ett organisationsvarumärke för motion och idrott i hela staden.

Lokaler i Esbo stads skolor, aktivitetsparker och delvis också i daghem har under läsåren 2019–2021 i enlighet med utbildnings- och dagvårdsnämndens beslut bjudits ut avgiftsfritt eller avsevärt förmånligt för invånarna för att bedriva organisationsverksamhet som stöder bildningssektorns mål och som riktar sig till Esbobor (så kallad invånaranvändning av lokaler). Långvariga och etablerade användare av lokalerna är arbetarinstitutionen, läroanstalterna för grundläggande konstundervisning samt olika sammanslutningar, företagare och privata kommuninvånare som erbjuder hobby- och föreningsverksamhet för Esbobor.

I och med programmet En ekonomiskt hållbar stad överfördes ansvaret för användningen av lokalerna delvis från sektorn för fostran och lärande till affärsverket Esbo lokaler. De nya principerna för gemensam användning av lokaler fastställs under läsåret 2021–2022. Målet är att utveckla bland annat organisationernas roll när det gäller att möjliggöra gemensam användning till exempel med hjälp av olika operatörsmodeller.

Inom välfärds- och hälsosektorn har det bedrivits långsiktigt organisationssamarbete bland annat genom olika modeller för understöd. Med projektunderstöd finansieras verksamhet som nära stöder stadens tjänster och vars innehåll förhandlas med mottagaren. Med hjälp av projektunderstöden stärks det strategiska partnerskapet med de organisationer som gör ett samhällligt viktigt arbete för att förebygga ojämlikhet och utslagning. Organisationsunderstöden är allmänna understöd som stöder mångsidig medborgarverksamhet och är avsedda till exempel för organisationer för pensionärer, veteraner, personer med olika sjukdomar och personer med funktionsnedsättning, men också för andra organisationer eller föreningar som genom sin verksamhet främjar Esbobornas välfärd och hälsa. Organisationsunderstöd beviljas också för öppen rehabilitering för veteraner.

Bland personalen inom välfärds- och hälsosektorn finns också utsedda kontaktpersoner för olika organisationer, till exempel för aktörer inom mathjälp och en koordinator för integrationsfrämjande organisationssamarbete.

Inom äldreomsorgen upplevs pensionärsföreningarnas verksamhet som värdefull verksamhet som främjar de äldres välbefinnande och som erbjuds regelbundet på olika håll i Esbo. Äldreomsorgen låter pensionärsföreningarna använda lokaler avgiftsfritt för sina medlemsmöten bland annat i servicecentralerna. Föreningarnas veckomöten kan ha upp till 100 deltagare. Föreningarna har ofta också olika hobbygrupper. För vissa föreningar hyrs också ut lokaler i områden där staden inte har egna lokaler. Äldreomsorgen har samarbetsprojekt med olika föreningar för att främja de äldres välbefinnande, till exempel projektet Asumisen ennakointi samt verksamheten inom Porinaporukka och Aamukahvisoittorinki.

Staden har också redan länge samarbetat med organisationer för personer med funktionsnedsättning eller kroniska sjukdomar. Staden, rådet för personer med funktionsnedsättning och organisationerna för personer med funktionsnedsättning har ordnat det årliga evenemanget Kaikki pyörii under flera års tid. Rådet för personer med funktionsnedsättning har i samarbete med staden ordnat den årliga tävlingen Årets handling för tillgänglighet. Staden och organisationerna för personer med funktionsnedsättning har haft gemensamma projekt och samarbete kring att ordna olika evenemang och organisationerna för personer med funktionsnedsättning har aktivt informerat sina medlemmar om stadens tjänster och verksamhet.

Äldrerådet har åtta ledamöter som representerar pensionärs- och veteranföreningar. Ledamöter i äldrerådet är medlemmar i styrgrupperna för flera olika utvecklingsprojekt. Äldrerådet ordnar årligen ett möte med föreningarna och skickar så kallade organisationsbrev till dem. Breven innehåller information och önskemål till föreningarna.

Rådet för personer med funktionsnedsättning har sex representanter och ersättare för organisationer för personer med funktionsnedsättning

eller kroniska sjukdomar – även ordföranden är från en organisation för personer med funktionsnedsättning. Dessutom finns representanter från sektorerna och stadsstyrelsen och från de förtroendevalda. Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning är sekreterare i rådet för personer med funktionsnedsättning. Under rådet för personer med funktionsnedsättning fungerar arbetsgruppen Rakennetaan kaikille med representanter för organisationer för personer med funktionsnedsättning och stadens representanter. Ledamöter i rådet för personer med funktionsnedsättning är medlemmar i styrgrupper och i arbetsgrupper för olika utvecklingsprojekt. Organisationerna för personer med funktionsnedsättning eller kroniska sjukdomar i Esbo bildar delegationen för rådet för personer med funktionsnedsättning.

Utveckling av organisationssamarbete i olika projekt och program

Åren 2019–2021 deltog Esbo i projektet Active NGOs för sex europeiska städer. Inom projektet utvecklades det lokala organisationssamarbetet i städerna. Projektets lokalgrupp behandlade olika element i organisationssamarbetet och genomförde till exempel evenemang inom pop up-organisationslokaler i olika områden i Esbo, pilotstade utbildning i servicedesign för organisationer som grundats av invandrare samt skapade en utgångspunkt för stadens allmänna riktlinjer för organisationssamarbete. Med utgångspunkt i projektets lokala grupp grundades hösten 2021 nätverket Aktiiviset järjestöt med många aktörer. Nätverket fortsätter projektets arbete på stadsnivå.

Som en del av projektet Staden som tjänst genom innovationsupphandling (InnoCaaS) genomfördes ett försök med gemensam användning av lokalerna i samarbete med EFS rf 2020–2021. Försöket med passerkontroll och bokningskalender som genomfördes i EFS rf:s lokaler lyckades väl och de lärdomar och samarbetspartner som fåtts genom försöket hjälper EFS rf att planera framtida lokallösningar som ökar organisationernas möjligheter att få tillgång till lokalerna. EFS rf fortsätter att utveckla verksamhetsmodellen som pilotstads i försöket som en del av sin egen verksamhet.

Projektet erbjuder en möjlighet att lätt pröva olika verksamhetsmodeller för organisationssamarbete innan de tas i bruk i större utsträckning. På basis av erfarenheterna kan verksamheten utvecklas och fungerande idéer tas i gemensamt bruk i Esbo.

Fungerande samarbete mellan staden och organisationer – grunden för en socialt hållbar stad

Gemenskap skapar delaktighet – både gemenskap och delaktighet är principer för en socialt hållbar stad. Organisationernas roll i att bygga upp en hållbar gemenskap är viktig. Organisationerna erbjuder stadsborna platser att delta och möjligheter att påverka sitt eget liv – att uppleva, syssla och pröva. Organisationssektorn erbjuder högklassigt koordinerade alternativ inom frivilligarbete. I en hållbar gemenskap förbinder sig invånarna till sitt bostadsområde och till att utveckla det.

Utöver platser för deltagande har organisationerna en betydande mängd expertis. Den här informationen som produceras med offentliga medel kan utnyttjas till exempel vid utarbetandet av en välfärdsberättelse och som grund för beslutsfattandet. Den invånarorienterade organisationsverksamheten erbjuder hjälp för dem som ofta riskerar att falla mellan stolarna i det offentliga servicesystemet.

Genom en öppen dialog ger organisationerna också information om kundgränssnittet och om eventuella brister i servicestrukturen.

Organisationerna deltar i nätverk som stöder kunderna och utvecklar staden.

Många tjänster inom den offentliga sektorn som i dag är självklara, såsom moderskapsförpackningen och rådgivningsbyråerna, har ursprungligen utvecklats som organisationsarbete. Organisationernas verksamhet är ofta förebyggande och nära människornas vardag. Samarbetet med staden är livsviktigt för att servicehänvisningen ska fungera. När servicehänvisningen fungerar ömsesidigt hittar kunderna både organisationernas och stadens tjänster i rätt tid. Förebyggande verksamhet medför besparingar för staden.

Staden som stödgivare och möjliggörare

Enligt Esbo stads delaktighetsmodell har staden en roll som möjliggörare i de aktiva invånarnas vardag. Organisationssamarbete och bland annat frivilligarbete anses vara viktigt för genomförandet av delaktighetsmodellen.

Ett välfungerande samarbete mellan staden och organisationerna kräver ramar och en tydlig verksamhetsmodell. I projektet Active NGOs identifierades element som måste vara i skick för att organisationerna ska kunna fungera effektivt. De viktigaste elementen är kanske förtroende, lokaler, finansieringsfrågor och kommunikation.

Samarbetet i olika projekt och i vardagen ökar förtroendet. Utöver de ovan beskrivna metoder som används inom olika sektorer erbjuder servicetorgen en gemensam plattform för organisationerna i staden. Lättillgängliga lokaler med låg tröskel för flera aktörer stöder samarbetet.

Plan för organisationssamarbete

I Esbo har många enheter och olika sektorer mycket gemensam verksamhet med organisationerna. Det har ännu inte funnits någon verksamhetsplan för organisationssamarbete på stadsnivå, även om flera personer på olika håll i stadens organisation arbetar med dessa frågor.

I fortsättningen är målet att öppna rollerna för dem som arbetar med organisationssamarbete så att samarbetet och synergifördelarna inom och utanför organisationen blir lättare att nå.

I oktober 2021 inrättades arbetsgruppen Järjestöyhteistyön kehittäjäät under nätverket för delaktighet för arbetstagarna i Esbo. Arbetsgruppen sammanför stadens anställda som arbetar med organisationer och gör det möjligt att skapa en enhetlig helhetsbild och synergifördelar i arbetet. Avsikten är också att planera verksamheten tillsammans och på så sätt få gemensamma ramar för verksamheten.

Understöd och medlemsavgifter en del av programmet En ekonomiskt hållbar stad

Esbo stads understöd och medlemsavgifter granskas som en del av programmet En ekonomiskt hållbar stad. Beloppet av beviljade understöd och medlemsavgifter bedöms kritiskt genom att understödsobjekten och grunderna för beviljande granskas på ett övergripande och jämlikt sätt samt genom att undanröja överlappningar. I samband med bedömningen analyseras och fastställs målen för hur nyttan av understöd och medlemsavgifter kan ökas och å andra sidan hur beloppen kan minskas på ett ändamålsenligt sätt. Med hjälp av granskningen säkerställs det att kriterierna för beviljandet är i linje med

de uppställda målen och stadens allt stramare ekonomiska situation. Understöden ska aktivera och uppmuntra samfund att utveckla så verkningsfulla verksamhetssätt som möjligt samt stöda deras förmåga att förnya sig i förhållande till den föränderliga omvärlden. Dessutom ska stadens interna beredning vara effektiv, transparent och beakta jäv.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 01.11.2021 § 370

Förslag

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Johanna Värmäläs m.fl. motion 21.6.2021 om att stärka och utveckla samarbetet mellan staden och organisationer och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite kaupungin ja järjestöjen yhteistyön vahvistamiseksi ja kehittämiseksi
- Oheismateriaali valtuustoaloitteeseen kaupungin ja järjestöjen yhteistyön vahvistamiseksi ja kehittämiseksi

För kännedom